

měrných výsledků, a proto mohou ztrácet sebevědomí a motivaci. Naopak lepší žáci možná od školy očekávají o hodně vyšší požadavky. Případně se může projevovat specifický talent a úzký zájem žáka o jeden předmět nebo obor a v tom případě ho všeobecné vzdělávání nutí zabývat se věcmi, které považuje za nedůležité, nebaví ho a nezajímají. Také nastavení úrovně školy na velmi vysoký výkon a očekávání vysokého studijního nasazení žáků jejich učiteli může být i pro nadprůměrné žáky faktor, který nepříznivě ovlivní jejich postoj ke škole.

Stejná data ze žakovských dotazníků, ze kterých byly vypočítány předcházející čtyři indexy, byla základem ke stanovení hodnot čtyř nových indexů (ANCBELONG, ANCATSCHL, ANCATTLNACT a ANCASTUDREL) použitím metody *ukotvených vinět*⁶. Zatímco se hodnoty přímo stanovených indexů pro méně úspěšné a velmi úspěšné základní školy lišily jen nepatrně, hodnoty odpovídajících indexů vypočtených s využitím metody ukotvených vinět se liší statisticky významně. Žáci velmi úspěšných základních škol hodnotí své školy lépe a zaujímají k nim pozitivní postoj, pozorujeme tak opačný trend než v případě víceletých gymnázií.

2.2.6 Vztah žáků k matematice

Prostřednictvím žakovského dotazníku se například zjišťovalo, jak důkladně se žáci na matematiku připravují, jak usilovně pracují v hodinách matematiky, jakou mají motivaci proč se učit matematiku, jakou mají vnitřní motivaci vyjadřující jejich zájem o matematiku, nebo zda naopak nemají z matematiky obavy. Je zajímavé, že pro žádný z uvedených aspektů nebyl zjištěn statisticky významný rozdíl mezi méně úspěšnými a velmi úspěšnými školami ani v případě základních škol, ani v případě víceletých gymnázií. Motivace má bezesporu vliv na výkon žáka a často se setkáváme s velkými rozdíly v motivaci i ve výsledcích na individuální úrovni, ale zřejmě se při agregovaném zpracování dat žáků z různých tříd ve škole a z různých škol tyto rozdíly stírají.

Významné rozdíly mezi sledovanými skupinami škol byly podle očekávání zjištěny v hodnotách indexu *Sebejistota v řešení matematických úloh* (MATHEFF), který vznikl na základě odpovědí žáků na to, s jakou jistotou by vyřešili dané typy úloh. Žáci se k jednotlivým typům matematických úloh vyjadřovali na škále: „velmi jistě“, „jistě“, „nepříliš jistě“, „zcela nejistě“. Hodnoty indexu kupodivu velmi dobře odpovídají výše uvedeným zjištěným výsledkům žáků z matematiky (viz tabulka č. 2). V grafu č. 6 je vidět vyjádřená nejistota žáků méně úspěšných základních škol, mírná jistota žáků velmi úspěšných základních škol a méně úspěšných víceletých gymnázií a vysoká jistota v řešení matematických úloh žáků velmi úspěšných gymnázií.

6 Metoda zohledňuje míru žakova subjektivního vnímání situace odvozenou z jeho postojů ke třem tak zvaným kotvicím položkám v dotazníku.